

МІЖРЕГІОНАЛЬНА  
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ



МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ  
І ЗАВДАННЯ**  
*для семінарських  
і практичних занять з дисципліни*  
**“СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ  
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ”**  
(для магістрів)

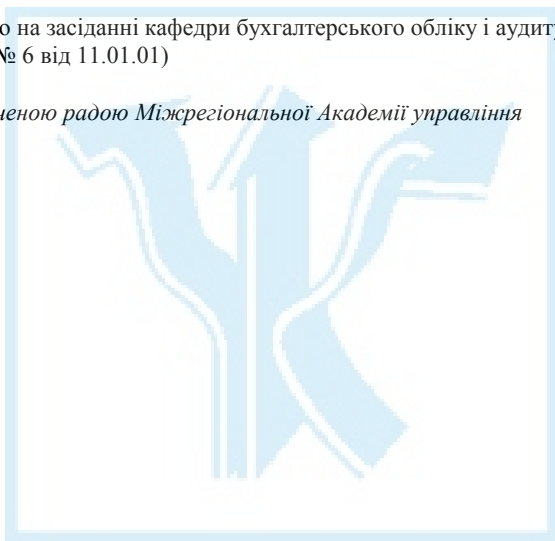
МАУП

Київ 2001

Підготовлено кандидатом економічних наук, професором *О. Г. Веренич*

Затверджено на засіданні кафедри бухгалтерського обліку і аудиту  
(Протокол № 6 від 11.01.01)

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом*



***Веренич О. Г.*** Методичні рекомендації і завдання для семінарських і практичних занять з дисципліни “Сучасні проблеми бухгалтерського обліку” (для магістрів). — К.: МАУП, 2001. — 14 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, завдання для семінарських і практичних занять з дисципліни “Сучасні проблеми бухгалтерського обліку”, матеріали для виконання завдань, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія  
управління персоналом (МАУП),  
2001

## **ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА**

Методичні рекомендації складені відповідно до навчальної програми дисципліни “Сучасні проблеми бухгалтерського обліку” і призначені для проведення семінарських і практичних занять зі студентами спеціальності “Облік і аудит” денної та заочної форм навчання.

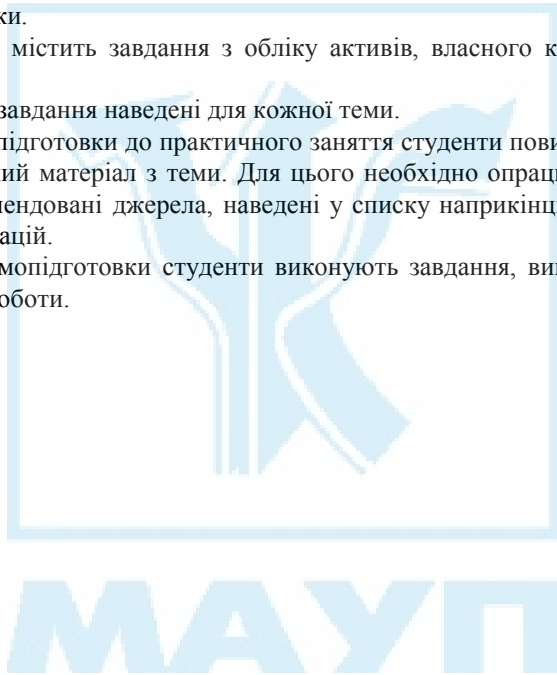
Мета виконання завдань на семінарських (практичних) заняттях — глибше засвоїти теоретичний матеріал і набути практичних навичок ведення бухгалтерського обліку з актуальних напрямків розвитку методології і практики.

Практикум містить завдання з обліку активів, власного капіталу та зобов'язань.

Конкретні завдання наведені для кожної теми.

У процесі підготовки до практичного заняття студенти повинні засвоїти теоретичний матеріал з теми. Для цього необхідно опрацювати відповідні рекомендовані джерела, наведені у списку наприкінці методичних рекомендацій.

Під час самопідготовки студенти виконують завдання, винесені для самостійної роботи.



**ЗАВДАННЯ  
ДЛЯ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ  
з дисципліни**

**“СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ”**

**Тема 1. Реформування бухгалтерського обліку в Україні**

*Мета занять.* Набути практичних навичок формування інформації про наявність і рух активів власного капіталу і зобов'язань.

1. Скласти кореспонденцію рахунків з обліку операцій, наведених у табл. 1.
2. Визначити такі показники:
  - дохід від реалізації;
  - фінансовий результат операційної діяльності;
  - фінансовий результат фінансових операцій;
  - фінансовий результат інвестиційної діяльності;
  - податкові зобов'язання з податку на додану вартість (ПДВ);
  - податковий кредит з ПДВ;
  - поточні зобов'язання на кінець звітної періоду;
  - власний капітал.

*Матеріал для виконання завдань*

*Таблиця 1*

Господарські операції за грудень

Но- мер опе- рації	Зміст операції	Сума, грн.
1	2	3
1	Одержано від українського постачальника матеріали ПДВ  <i>Примітка.</i> У листопаді постачальнику перераховано аванс у сумі 19200 грн	16000 3200 Разом 19200
2	Одержано від українського постачальника матеріали з наступною оплатою ПДВ  Разом	15000 3000 18000
3	Одержано від українського постачальника матеріали за бартерним контрактом ПДВ  Разом	60000 12000 72000
4	Відпущено матеріали у виробництво	130000

Продовження табл. 1

1	2	3
5	Нараховано оплату праці: працівникам основного виробництва апарату управління працівникам, які забезпечують збут	1100 400 300
6	Відображають утримання із заробітної плати:	
	прибутковий податок до Пенсійного фонду до Фонду страхування на випадок безробіття	204 18 89
7	Проведено відрахування на соціальні заходи	Визначити
8	Нараховано: за операційну оренду виробничого приміщення ПДВ за охорону офісу ПДВ за послуги зв'язку ПДВ за транспортні послуги з доставки готової продукції покупцям ПДВ за рекламу готової продукції ПДВ	1800 360 400 80 170 34 2000 400 100 20
9	Нараховано амортизацію: основних засобів загальногосподарського призначення нематеріальних активів	700 40
10	Відображається обсяг випуску готової продукції	120000
11	Реалізовано готової продукції покупцям: з попередньою оплатою з наступною оплатою на виконання бартерного контракту (оп. 3) <i>Примітка.</i> Собівартість реалізації продукції — 95000 грн	54000 30000 72000
12	Реалізовано об'єкти основних засобів ПДВ  <i>Примітка.</i> Первинна вартість об'єкта — 3900 грн, знос — 200 грн	4000 800 Разом 4800
13	Нараховано відсотки за кредит	350

## Закінчення табл. 1

1	2	3
14	Зараховано на поточний рахунок у національній валюті: аванс покупця платежі покупців за раніше відвантажену продукцію  оплата за реалізований об'єкт основних засобів відсотки по залишку коштів на поточному рахунку	54000  24000 4800 30
15	Списано з поточного рахунку: постачальникам за матеріали платежі до бюджету відрахування до Пенсійного фонду Фонду соціального страхування Фонду страхування на випадок безробіття готівка погашення кредиту	18000 16000  1100 120 60 3000 50000
16	Видано з каси на оплату праці	3000
17	Нараховано податки і обов'язкові платежі згідно з чинним законодавством	Визначити

## Таблиця 2

## Оборотно-сальдова відомість

грн.

Код рахунка/ субрахунок	Сальдо на 01.01		Оборот за період		Сальдо на 01.12	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
1	2	3	4	5	6	7
104	35000		5400		70400	
125	900		—	—	900	
131		2400		7800		10200
133		300		400		700
201	41000		210000	180000	71000	
26	93000		254000	300000	47000	
301	1000		24800	25000	800	
311	249060		467180	432080	303360	
361	13600		420000	400000	33600	
371			19200			
40		200000	—	—		200000
441		40000	—	53000		93000
601		150000	150000	100000		100000

Закінчення табл. 2

1	2	3	4	5	6	7
631		12000	240000	252000		24000
641		18500	50800	48300		16000
644		6000	6000	3200		3200
651		1150	5858	5808		1100
652		140	724	704		120
653		70	362	352		60
661		3000	17600	17600		3000
701	–	–	70000	420000		350000
713	–	–		1200		1200
715	–	–		200		200
723	–	–		15000		15000
742	–	–		3600		3600
901	–	–	300000	–	300000	
944	–	–	115	–	115	
947			205		205	
951			6800		6800	
972			2200		2200	
981			15000		15000	
Разом	433560	433560	2266244	2266244	821380	821380

### **Тема 2. Реформування фінансової звітності**

*Мета занять.* Набути практичних навичок складання фінансової звітності.

1. На основі даних табл. 1, 2 скласти оборотно-сальдову відомість за грудень.
2. Скласти Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух коштів, Звіт про власний капітал.

### **Тема 3. Облік інвестицій**

*Мета занять.* Набути практичних навичок ведення бухгалтерського обліку коротко- і довгострокових фінансових інвестицій.

1. Визначити первісну оцінку фінансових інвестицій і оцінити їх на дату балансу.
2. Скласти кореспонденцію рахунків з обліку фінансових інвестицій.
3. Визначити доходи за поточними та довгостроковими фінансовими інвестиціями.

## *Матеріал для виконання завдань*

### ***Ситуація 1***

Підприємство А придбало у червні 2000 акцій підприємства Б на загальну суму 10000 грн. Витрати, пов'язані з придбанням, становили 800 грн. Номінальна вартість акції — 4,8 грн.

Через три місяці підприємство А отримало на поточний рахунок дивіденди в розмірі 10 % номінальної вартості акцій.

У грудні підприємство А продало половину акцій підприємства Б за ціною 5,5 грн за акцію.

Ринкова вартість акції 31 грудня становила 5,6 грн.

### ***Ситуація 2***

Підприємство В придбало в березні 30000 акцій підприємства С на загальну суму 90000 грн як довгострокові фінансові інвестиції, що становить 20 % випущених акцій. Номінальна вартість акції — 2,5 грн.

Ринкова вартість акції 31 грудня становила 3,2 грн.

У березні наступного року підприємство С оголосило дивіденди у розмірі 8 % номінальної вартості акцій. У квітні дивіденди зараховано на поточний рахунок у національній валюті.

### ***Ситуація 3***

У липні підприємство Д придбало облігації підприємства Ж номінальною вартістю 30000 грн за 36000 грн як довгострокові фінансові інвестиції.

Встановлена ставка облігацій — 6 %. Проценти сплачуватимуться кожного року 31 грудня. Облігації мають бути погашені через три роки.

### ***Ситуація 4***

У грудні підприємство К придбало 15 облігацій підприємства Л номінальною вартістю 60000 грн за 57000 грн як довгострокові фінансові інвестиції.

Встановлена ставка облігацій — 5 %. Проценти сплачуватимуться кожного року 31 грудня. Облігації мають бути погашені через п'ять років.



#### **Тема 4. Облік орендних (лізингових) операцій**

*Мета занять.* Набути практичних навичок ведення бухгалтерського обліку операцій, пов'язаних з операційною та фінансовою орендою.

1. Відобразити орендні операції в обліку орендаря та орендодавця.
2. Розрахувати орендні платежі.
3. Визначити доходи та витрати, обумовлені операційною та фінансовою орендою.

#### *Матеріал для виконання завдань*

##### **Ситуація 1**

Підприємство А отримало в операційну оренду складське приміщення для зберігання товарів. Згідно з договором щомісячна сума орендної плати — 1200 грн (без ПДВ). Балансова вартість складського приміщення на дату передачі в оренду — 40000 грн.

##### **Ситуація 2**

У березні підприємство А отримало від підприємства Б автомобіль на умовах фінансової оренди. Строк оренди — 5 років.

Орендні платежі в сумі 5000 грн (без урахування ПДВ) сплачуються щоквартально на початку кварталу починаючи з 1 квітня.

Ставка орендного відсотка — 12 % річних.

Договір оренди передбачає перехід до орендаря права власності на об'єкт оренди в кінці строку оренди.

Відомості про переданий в оренду об'єкт основних засобів:

- первісна вартість — 60000 грн;
- сума нарахованого зносу — 8000 грн;
- вартість на дату укладення договору — 55000 грн;
- строк корисного використання — 10 років;
- ліквідаційна вартість — 1000 грн;
- амортизація нараховується прямолінійним методом.

## **Тема 5. Облік вексельного обороту**

*Мета заняття.* Набути практичних навичок ведення бухгалтерського обліку вексельного обороту.

1. Відобразити в обліку векселедавця і векселедержателя операції, обумовлені використанням векселів.
2. Визначити доходи і витрати, пов'язані з використанням векселів.

*Матеріал для виконання завдань*

### **Ситуація 1**

Підприємство А реалізувало товари підприємству Б на суму 90000 грн (з урахуванням ПДВ) на умовах комерційного (товарного) кредиту. Собівартість реалізованих товарів — 65000 грн. Від покупця було отримано вексель номінальною вартістю 90000 грн за ставкою відсотка 18 % річних (15 % + 3 % ПДВ) (із щомісячним нарахуванням) строком на 60 днів.

У встановлений строк вексель погашено.

### **Ситуація 2**

Підприємство реалізувало готову продукцію підприємству С на суму 60000 грн на умовах комерційного (товарного) кредиту. Собівартість реалізованої готової продукції — 38000 грн. Від покупця було отримано вексель на суму 61200 грн строком на 30 днів. Плата за відстрочення платежу становить 1000 грн. Крім того, ПДВ — 200 грн — включено до вартості векселя.

У встановлений строк вексель погашено.

### **Ситуація 3**

Підприємство С отримало від покупця Д простий вексель на суму 48000 грн строком погашення 3 місяці під 5 % річних. Через місяць підприємство С дисконтувало вексель у банку під 8 % річних.

## **Тема 6. Облік операцій в іноземній валюті**

*Мета занять.* Набути практичних навичок ведення бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті.

1. Скласти кореспонденцію рахунків з обліку операцій, наведених у табл. 3.
2. Визначити вплив змін курсів іноземної валюти.

Номер операції	Зміст операції
1	Перераховано з поточного рахунку в іноземній валюті аванс нерезиденту А в сумі 5000 дол. США
2	Одержано товари від нерезидента А (оп. 1) на суму 6000 дол. США. Курс на дату оформлення ВМД — 1 : 5,42.
	Мито — 2 %, митний збір — 0,2 %
3	Одержано товари від нерезидента Б на суму 10000 дол. США. Курс на дату оформлення ВМД — 1 : 5,44.
	Митний збір — 0,2 %
4	Для розрахунку з нерезидентом Б придбано іноземну валюту в сумі 10000 дол. США. Курс придбання іноземної валюти — 1 : 5,44. Комісійна винагорода за придбання іноземної валюти — 0,5 %
5	Перераховано з поточного рахунку в іноземній валюті нерезиденту Б 10000 дол. США.
	Курс на дату перерахування — 1 : 5,445
6	Реалізовано на експорт товари. Контрактна їх вартість — 15000 дол. США. Курс на дату складання ВМД — 1 : 5,43.
	Митний збір — 0,2 %
7	Надійшла експортна виручка за операцію 6 у сумі 10000 дол. США. Курс на дату зарахування коштів — 1 : 5,434
8	Підприємство здійснило обов'язковий продаж експортної виручки (оп. 7). На поточний рахунок у національній валюті надійшло від продажу експортної виручки 27000 грн

### Тема 7. Облік спільної діяльності

*Мета семінару.* Вивчити особливості ведення бухгалтерського обліку спільної діяльності.

#### Контрольні питання

1. Облік поточної спільної діяльності.
2. Облік доходів від спільної діяльності.
3. Особливості оподаткування спільної діяльності.

## **Тема 8. Облік об'єднання підприємств**

*Мета семінару.* Вивчити особливості ведення бухгалтерського обліку об'єднання підприємств.

### *Контрольні питання*

1. Облік придбання інших підприємств.
2. Облік гудвілу при придбанні інших підприємств.
3. Облік об'єднання підприємств.

## **Тема 9. Облік операцій банкрутства і ліквідації підприємств**

*Мета семінару.* Вивчити особливості ведення бухгалтерського обліку банкрутства і ліквідації підприємств.

### *Контрольні питання*

1. Порядок оцінки майна підприємств, що ліквідуються.
2. Облік операцій банкрутства і ліквідації підприємств.
3. Складання та використання ліквідаційного балансу.

## **СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

1. Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 № 996-XI.
2. Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств” від 22.05.97 № 283/97-ВР.
3. Закон України “Про податок на додану вартість” від 03.04.97 № 168/97-ВР.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 “Баланс”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 “Звіт про фінансові результати”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 “Звіт про рух грошових коштів”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 “Звіт про власний капітал”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 № 87.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.04.2000 № 92.

10. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 8 “Нематеріальні активи”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 18.10.99 № 242.
11. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 № 246.
12. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 10 “Дебіторська заборгованість”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 08.10.99 № 237.
13. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 11 “Зобов’язання”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 № 22.
14. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 12 “Фінансові інвестиції”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 26.04.2000 № 87.
15. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 14 “Оренда”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 № 181.
16. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 15 “Дохід”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.11.99 № 200.
17. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318.
18. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 19 “Об’єднання підприємств”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.07.99 № 163.
19. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Консолідована фінансова звітність”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.07.99 № 176.
20. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 21 “Вплив змін валютних курсів”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 № 193.
21. *План рахунків* бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291.
22. *Положення* (стандарт) бухгалтерського обліку 25 “Фінансовий звіт суб’єкта малого підприємництва”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39.

## *ЗМІСТ*

Пояснювальна записка .....	3
Завдання для семінарських і практичних занять з дисципліни “Сучасні проблеми бухгалтерського обліку” .....	4
Список рекомендованої літератури.....	12



Відповідальний за випуск  
Редактор  
Комп'ютерна верстка

*Н. В. Медведєва  
Л. М. Гримаська  
Т. Г. Замура*

**МАУП**

Зам. № ВКЦ-802

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)  
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП